

Barn, infektioner och antibiotika

ett utbildningsmaterial inom ramen för
föräldrautbildningen på BVC

Vanliga infektioner hos barn

Mitt barn är jämt sjukt!

Foto: Peopleimages

Förkylningar är normalt

- § Förkylningar orsakas av virus. Virus kan inte botas med antibiotika
- § Vanliga symtom är täppt näsa, rinnande eller gulgrön snuva, hosta och ibland feber
- § Förkylningar kan komma 8-12 gånger per år och håller i sig i 1-2 veckor
- § Kroppen läker oftast själv ut förkylningarna

Foto: Saslistock

Ögoninfektion - snuva i ögat

- Oftast en del av en förkylning
- Kletig gul vätska
- Röda svullna ögon
- Sällan allvarligt
- Varken mer eller mindre smittsamt än snuva

Foto: OlegMalyshev

Vad kan jag göra som förälder vid ögoninflammation?

- § **Gör rent.** Tvätta ögonen med ljummet kranvatten **många gånger** per dag.
- § Byt handduk och örngott dagligen
- § Noggrann handhygien
- § Barn med lindriga besvär kan vara på förskolan
- § **Allmäntillståndet** och behovet av omvårdnad avgör om barnet kan gå till förskolan

Bild: Per Demervall

Sök sjukvård vid:

- långvariga besvär (> 1 vecka)
- uttalade besvär
- kraftigt tårflöde
- ljuskänslighet

Hosta

- § Hosta är en viktig skyddsreflex
- § Det tar **flera veckor för luftrören att läka** och hostan finns kvar i flera veckor
- § Antibiotika behövs sällan. Ibland ges luftrörsvidgande medel, men inte hostdämpande.
- § Lär barnet att hosta i armvecket
- § Om barnet är ovanligt trött eller har andningsbesvär – rådgör med 1177 eller din husläkarmottagning

Foto: Lightkeeper

Foto: Alina555

Feber

- § Små barn får lätt feber - sällan farligt
- § Feber hjälper kroppen mot infektioner
- § Feber = temp 38,0 ° eller högre
- § Spädbarn mindre än 3 månader med mer än 38,0 ° bör undersökas samma dag av läkare.

Behandling av feber

- § Extra mycket **vätska**
- § **Svalt** i rummet och lite kläder
- § **Febernedsättande** vid behov
 - Om barnet har över 39,0 °
 - Om barnet inte orkar dricka

Foto: Sasha_Suzi

Mitt i natten sjuk

- § Emma, 15 månader, är förkyld men pigg, somnar gott på kvällen
- § Emma vaknar mitt i natten, är jättevarm och skriker otröstligt
- § Hon har 39,8 ° i temp
- § Föräldrarna misstänker öroninflammation
- § Vad ska de göra?

Vad kan du som förälder göra vid öronvärk?

- § Högläge – trycket i örat minskar
- § Nässpray eller koksalt lindrar nästäppan
- § Ge smärtstillande (paracetamol eller ibuprofen)
- § Ring husläkarmottagningen på morgonen
- § Vid fler frågor kan man ringa 1177 för rådgivning

Öroninflammation

- § Komplikationer är mycket ovanliga
- § De flesta barn mellan 1-12 år har ingen nytta av antibiotika mot öroninflammation, men man bör ändå söka sjukvård dagtid för en bedömning.
- § Antibiotika förkortar inte sjukdomstiden och lindrar inte heller symtom.

Foto: Veronaa

Sök sjukvård akut vid:

- mycket slött barn eller svårigheter att få kontakt med barnet
- svårigheter att hålla balansen
- svullnad/rodnad bakom örat och att örat står ut
- upprepade kräkningar
- feber över 38 ° hos barn under 3 månader

Åter till förskolan?

- § Barnets **allmäntillstånd** avgör när barnet kan återgå till förskolan
- § En dag på förskolan är som en dag på jobbet – är man hängig och sjuk så orkar man inte
- § Bra regel – **en frisk dag hemma**
- § För en lugn start - det går att ta ut halva dagar för vård av barn

Förr och nu

Förr fick många barn och vuxna antibiotika för vanliga luftvägsinfektioner.

Nu vet vi att kroppen själv kan läka ut de flesta infektionerna utan antibiotika.

Nyttiga bakterier!

- § Många bakterier finns i eller utanpå vår kropp utan att göra oss sjuka, **normalfloran eller vårt inre apotek!**
- § Detta **inre apotek** har vi stor glädje av. Det skyddar oss mot de bakterier som kan ge infektioner.
- § Vid vissa bakterieinfektioner behövs antibiotika
- § Andra bakterieinfektioner läker ut av sig själva

Antibiotika

- fantastiska läkemedel men bara när det verkligen behövs

- § Antibiotika dödar bakterier
- § Antibiotika används när det räddar liv och minskar komplikationer
- § Men vårt inre apotek störs av antibiotika
- § Kroppen kan därför bli mer mottaglig för andra infektioner efter antibiotikabehandling

Foto: Catenarymedia

Foto: Studiocasper

När ska antibiotika användas?

- § Antibiotika ska användas när det verkligen gör nytta
- § Det ska ges med omsorg och eftertanke eftersom det finns både för- och nackdelar
- § Antibiotika kan rädda liv
- § När barnet behöver antibiotika är det viktigt att följa föreskriften som läkaren gett

När behöver man kontakta sjukvården akut?

- § Om barnet har andningsbesvär
- § Om barnet har mycket hög feber
- § Om man har svårt att få kontakt med barnet
- § Om barnet trots febernedsättande inte dricker eller kissar
- § Vid hög feber utan andra symtom i mer än 4-5 dagar
- § Barn under 3 månader med feber över 38,0 °

**Ring 1177 eller din
husläkarmottagning
om du är osäker**

Läs mer – goda råd

 Stockholms läns landsting

 Stockholms läns landsting

Så vårdar du ditt sjuka barn

Tips och råd till dig med barn 0–5 år.

Läs på webben 1177.se eller ring 1177 för rådgivning

Strama Stockholm i samarbete med Barnhälsovårdsenheten i Stockholms Läns Landsting

Källor:

- Smitta i förskolan, en kunskapsöversikt (Socialstyrelsen 2008)
- Strama.se
- Behandlingsrekommendationer vid vanliga infektioner i primärvården (Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket 2014)

Efter en originalidé april 2009 av:

Birgitta Jönsson Smittskyddssjuksköterska, Halland

Lisa Erntsson, barnsjuksköterska BVC, Halland